



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

## UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 444/2023-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a sudcov Ladislava Duditša a Libora Duľu v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného matkou [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], ktorá je zastúpená advokátskou kanceláriou AK PITOŇÁKOVÁ, s. r. o., Slovenská 5B, Prešov, IČO 53 584 139, v mene ktorej koná advokátka a konateľka JUDr. Zuzana Pitoňáková, proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove č. k. 3 Tos 14/2023-582 z 20. apríla 2023 takto

### **r o z h o d o l :**

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

### **O d ô v o d n e n i e :**

#### **I.**

#### **Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci**

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 26. júna 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 50 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva podľa čl. 6 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj práva podľa čl. 48 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) uznesením Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) č. k. 3 Tos 14/2023-582 z 20. apríla 2023 (ďalej len „napadnuté uznesenie krajského súdu“). Sťažovateľ zároveň navrhuje, aby ústavný súd zrušil v petite uvedenú časť odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu. Okrem toho si sťažovateľ uplatnil primerané finančné zadostučinenie vo výške 1 000 eur a náhradu trov právneho zastúpenia.

2. Z ústavnej sťažnosti a k nej pripojených príloh vyplýva nasledujúci stav veci:

Sťažovateľovi bolo spolu s ďalšími dvoma spoluobvinenými 5. decembra 2022 vznesené obvinenie pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, 2 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) formou spolupáchateľstva. Uznesením Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) č. k. 6 Tp 156/2022 zo 6. decembra 2022 bol sťažovateľ spolu so svojimi dvoma spoluobvinenými vzatý do väzby, pričom táto im začala plynúť ešte

3. decembra 2022 o 20.11 h. Prokurátor na nich podal 24. marca 2023 obžalobu a okresný súd uznesením č. k. 6 T 21/2023 z 12. apríla 2023 sťažovateľa prepustil z väzby, prijal jeho písomný sľub a nariadil mu dohľad probačného a mediačného úradníka. Proti tomuto uzneseniu podali sťažnosti prokurátor a dvaja spoluobžalovaní sťažovateľa (tí na rozdiel od sťažovateľa neboli prepustení z väzby, pozn.). O tejto sťažnosti rozhodol krajský súd napadnutým uznesením tak, že sťažnosti prokurátora a spoluobvinených sťažovateľa zamietol (prvý výrok) a nenahradil väzbu jedného zo spoluobvinených sťažovateľa dohľadom probačného a mediačného úradníka (druhý výrok).

## II.

### Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti odcitoval jeden odsek napadnutého uznesenia krajského súdu, a to konkrétne: „*Vo vzťahu ku obžalovanému ml. [REDAKOVANÉ] krajský súd vzhľadom na doposiaľ vykonané dokazovanie a skutkové okolnosti z neho vyplývajúce, aj napriek tomu, že pri väzbe sa nejedná o skúmanie otázky viny, uvádza, že v ďalšom konaní sa bude musieť súd, v spojení s dôkazmi, ktoré ešte vykonané neboli a budú zadovážené v ďalšom priebehu konania, zaoberať jednak tým, v akej podobe bude ustálený skutkový dej a ktoré konkrétne okolnosti budú uvedené v skutkovej vete, aby táto korešpondovala s vykonaným dokazovaním. Rovnako bude v nadväznosti na to potrebné vyhodnotiť konanie obžalovaného aj z hľadiska právnej kvalifikácie, či skutočne svojim konaním naplnil znaky skutkovej podstaty stíhaného zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, 2 písm. a/ Tr. zákona alebo iného (menej závažného) trestného činu.*“

4. Z už uvedenej citácie vyplývajú podľa sťažovateľa dva závery. Prvý, že v priebehu ďalšieho dokazovania budú vykonané dôkazy, ktoré povedú k potrebe zaoberať sa ustálením skutkového deja. A druhý, že následne bude potrebné vyhodnotiť konanie sťažovateľa popísané v skutkovej vete z hľadiska právnej kvalifikácie, či skutočne svojim konaním naplnil znaky skutkovej podstaty stíhaného trestného činu lúpeže alebo iného menej závažného trestného činu. Z týchto záverov sťažovateľ vyvodil, že krajský súd vyjadril presvedčenie, že jeho konanie je trestným činom, a preto sa domnieva, že týmto vyjadrením v konečnom dôsledku porušil jeho právo na prezumpciu nevinoty. Napriek tomu, že napadnuté uznesenie krajského súdu bolo v prospech sťažovateľa, navrhoval preto zrušiť časť jeho odôvodnenia.

5. Uplatnené finančné zadosťučinenie vo výške 1 000 eur sťažovateľ žiadnym spôsobom neodôvodnil.

## III.

### Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva sťažovateľa na prezumpciu nevinoty (čl. 50 ods. 2 ústavy, čl. 6 ods. 2 dohovoru a čl. 48 ods. 1 charty) napadnutým uznesením krajského súdu, resp. napadnutou časťou jeho odôvodnenia.

7. Pri predbežnom prerokovaní návrhu na začatie konania ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

8. Z napadnutej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu (odsek na prelome strán 11 a 12 napadnutého uznesenia, pozn.) nedokázal ústavný súd identifikovať žiadny aspekt, z ktorého by vyplývala potenciálna možnosť porušenia sťažovateľovho práva na prezumpciu nevinu. V kontexte aj so súvisiacimi odsekmi (strany 11, 12 a 13 napadnutého uznesenia, pozn.) z nej vyplýva, že podľa krajského súdu neboli po zadržaní sťažovateľa vykonané ďalšie dôkazy, ktoré by objasnili mieru jeho účasti na skutku. Vzhľadom na tento záver a v spojení s ďalšími okolnosťami, ktoré krajský súd uviedol na strane 12 napadnutého uznesenia, sa stotožnil so záverom okresného súdu, že nie je nevyhnutné sťažovateľa stíhať väzobne. K uvedenému napokon dodal, že v priebehu súdneho konania bude potrebné vyhodnotiť, či sťažovateľ vôbec svojím konaním (sťažovateľ svoju prítomnosť pri trestnom čine nepopiera, pozn.) naplnil znaky skutkovej podstaty stíhaného zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, 2 písm. a) Trestného zákona alebo iného menej závažného trestného činu. Krajský súd teda v napadnutom uznesení celkom jednoznačne neuviedol taký výrok, ktorý by bolo možné interpretovať tak, že sťažovateľ sa dopustil trestného činu. Ústavnému súdu nie je zrejmé, v čom konkrétne z už uvedených záverov identifikovali sťažovateľ, resp. jeho právna zástupkyňa porušenie prezumpcie nevinu, resp. kde videli výrok o tom, že konanie sťažovateľa je trestným činom. Odôvodnenie ústavnej sťažnosti obsahuje totiž iba opis skutkového stavu a všeobecné formulácie týkajúce sa obsahu práva na prezumpciu nevinu, resp. judikatúry týkajúcej sa prezumpcie nevinu.

9. Ústavný súd zdôrazňuje, že napadnuté uznesenie krajského súdu vyznieva jednoznačne v prospech sťažovateľa (krajský súd v relevantnej časti zamietol sťažnosť prokurátora proti uzneseniu, ktorým okresný súd prepustil sťažovateľa z väzby na slobodu, pozn.). Vzhľadom na už uvedené preto z pohľadu sťažovateľa nedáva jeho ústavná sťažnosť proti napadnutému uzneseniu krajského súdu vôbec žiadny zmysel najmä preto, lebo sťažovateľ navrhuje zrušiť len časť odôvodnenia napadnutého uznesenia, a nie samotný jeho výrok, čo nie je v konaní o ústavnej sťažnosti možné.

10. Ústavný súd preto po preskúmaní ústavnej sťažnosti uzavrel, že napriek tomu, že sťažovateľ je zastúpený advokátkou, jeho ústavná sťažnosť nespĺňa náležitosti kvalifikovaného návrhu na začatie konania pred ústavným súdom ustanovené v § 123 ods. 1 zákona o ústavnom súde. Bez potreby bližších doktrinálnych záverov k právu na prezumpciu nevinu je potrebné konštatovať, že ústavná sťažnosť nie je argumentačne koncipovaná tak, aby sa z nej dalo vyvodiť, ako napadnuté uznesenie krajského súdu, resp. príslušná časť jeho odôvodnenia mali spochybníť prezumpciu nevinu sťažovateľa, pretože absentuje relevantné odôvodnenie, t. j. argumentácia, prípadne konkrétne námietky a prezentovanie súvislostí týkajúcich sa porušenia prezumpcie nevinu vo vzťahu k napadnutému uzneseniu krajského súdu.

11. Ústavný súd vo svojej doterajšej judikatúre už formuloval právny názor (pozri napr. IV. ÚS 359/08), podľa ktorého má nedostatok odôvodnenia ústavnej sťažnosti (alebo jej časti) významné procesné dôsledky. Je základnou povinnosťou sťažovateľa, v danom prípade navyše zastúpeného kvalifikovaným právnym zástupcom, aby čo najpresnejšie opísal skutkový stav, z ktorého vyvodzuje svoj procesný nárok na ochranu poskytovanú ústavným súdom. Okrem opísania skutkových okolností musí odôvodnenie sťažnosti obsahovať najmä právne argumenty a právne posúdenie predloženého sporu. Všeobecne formulovaný subjektívny názor sťažovateľa o porušení prezumpcie nevinu nie je dostatočným dôvodom na záver, že mohlo dôjsť k jeho

namietanému porušeniu, ak chýbajú objektívne okolnosti, ktoré by dovolili takýto záver formulovať aspoň na účely prijatia sťažnosti na ďalšie konanie.

12. Odôvodnenie návrhu je pritom podľa § 43 ods. 1 zákona o ústavnom súde zákonom danou podmienkou konania pred ústavným súdom. V tejto súvislosti ústavný súd už opakovane konštatoval, že zo vzájomnej väzby medzi relevantnými ustanoveniami zákona o ústavnom súde (§ 43 ods. 1 a § 123 ods. 1) vyplýva, že sťažovateľ musí označiť základné práva a slobody, ktorých vyslovenia porušenia sa domáha, nielen označením príslušných článkov ústavy, ale musí ich konkretizovať aj skutkovo (m. m. IV. ÚS 124/08, IV. ÚS 146/08), t. j. uviesť, z akých dôvodov malo dôjsť k ich porušeniu, a navrhnúť v tejto súvislosti dôkazy.

13. Ústavný súd preto konštatuje, že ústavná sťažnosť sťažovateľa, ktorý je v konaní pred ústavným súdom kvalifikovane právne zastúpený, pôsobí vo vzťahu k napadnutému uzneseniu krajského súdu nedostatočne, pretože jej chýba relevantné odôvodnenie [§ 43 ods. 1 v spojení s § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde], čo predstavuje nedostatok zakladajúci dôvod na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku náležitostí ustanovených zákonom (podobne III. ÚS 26/2012, III. ÚS 241/2013, I. ÚS 291/2017, IV. ÚS 91/2018). Z hľadiska predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti je v tomto konkrétnom prípade teda podstatná najmä požiadavka plynúca z § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde, a to požiadavka relevantnej ústavnoprávnej argumentácie (konkrétne skutkové a právne dôvody) namietaného porušenia práv, ako aj z § 45 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého je ústavný súd viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania, ak § 89 tohto zákona neustanovuje inak.

14. V súvislosti s uvedenými nedostatkami a ich rozsahom ústavný súd pripomína, že ich nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok náležitostí podaní účastníkov konania (IV. ÚS 77/08, III. ÚS 357/2010, I. ÚS 547/2016, I. ÚS 432/2016). Vzhľadom na to, že nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí sa netýkalo len formálnych náležitostí ústavnej sťažnosti, ale jej esenciálnych obsahových náležitostí (ústavnoprávna nedostatočnosť odôvodnenia ústavnej sťažnosti), ústavný súd sťažovateľa nevyzýval na odstránenie nedostatkov ústavnej sťažnosti (m. m. II. ÚS 58/2019, I. ÚS 346/2019, I. ÚS 351/2019).

15. Povinnosti advokáta vyplývajúce zo zákona o ústavnom súde a zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je advokát povinný vykonávať tak, aby boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom (II. ÚS 117/05, III. ÚS 236/07, III. ÚS 334/09).

16. Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené

zákonom ustanovené predpoklady. Ako už bolo uvedené, osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom. Aj v tomto ohľade naďalej zostáva v platnosti zásada „*vigilantibus iura scripta sunt*“, t. j. bdelym patrí právo, a to o to zvlášť, ak ide o osoby práva znalé (napr. advokáta).

17. Pretože ústavná sťažnosť sťažovateľa v predloženej podobe neobsahuje náležitosti, ktoré na uplatnenie právomoci ústavného súdu ustanovuje ústava a zákon o ústavnom súde, a to relevantné odôvodnenie ako východiskový rámec ústavnej sťažnosti obsahovo korešpondujúce s návrhom na rozhodnutie vo veci samej, ústavný súd ústavnú sťažnosť v súlade s § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde odmietol pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

18. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa, ako ich špecifikoval v petite svojej ústavnej sťažnosti.

**P o u č e n i e :** Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

**V Košiciach 5. septembra 2023**

**Miroslav Duriš**  
**predseda senátu**